

ing. Zbyněk Krayzel

PODMÍNKY PROVOZU PRO NEVYJMENOVANÉ ZDROJE (PŘÍKLADY)

§ 17 Povinnosti provozovatele stacionárního zdroje

(1) Provozovatel stacionárního zdroje je povinen

a) uvádět do provozu a provozovat stacionární zdroj a činnosti nebo technologie související s provozem nebo zajištěním provozu stacionárního zdroje, které mají vliv na úroveň znečištění, v souladu s podmínkami pro provoz tohoto stacionárního zdroje stanovenými tímto zákonem, jeho prováděcími právními předpisy a výrobcem,

b) dodržovat emisní limity, emisní stropy, technické podmínky provozu a přípustnou tmavost kouře podle § 4,

c) spalovat ve stacionárním zdroji pouze paliva, která splňují požadavky na kvalitu paliv stanovené prováděcím právním předpisem a jsou určena výrobcem stacionárního zdroje nebo paliva uvedená v povolení provozu,

d) předkládat příslušnému orgánu ochrany ovzduší na vyžádání informace o provozu stacionárního zdroje a jeho emisích, včetně údajů o vnášení skleníkových plynů do ovzduší,

e) umožnit osobám pověřeným ministerstvem, obecním úřadem obce s rozšířenou působností a inspekci přístup ke stacionárnímu zdroji a jeho příslušenství, používaným palivům a surovinám a technologiím souvisejícím s provozem nebo zajištěním provozu stacionárního zdroje, za účelem kontroly dodržování povinností podle tohoto zákona,

f) provést kompenzační opatření uložená krajským úřadem podle § 11 odst. 5,

g) provozovat spalovací stacionární zdroj na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW včetně, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění, v souladu s minimálními požadavky uvedenými v příloze č. 11 k tomuto zákonu,

h) provádět jednou za dva kalendářní roky prostřednictvím osoby, která byla proškolená výrobcem spalovacího stacionárního zdroje a má od něj udělené oprávnění k jeho instalaci, provozu a údržbě (dále jen "odborně způsobilá osoba"), kontrolu technického stavu a provozu spalovacího stacionárního zdroje na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW včetně, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění, a předkládat na vyžádání obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností doklad o provedení této kontroly vystavený odborně způsobilou osobou potvrzující, že stacionární zdroj je instalován, provozován a udržován v souladu s pokyny výrobce a tímto zákonem.

Posuzování nevyjmenovaných zdrojů – ORP

1. Vždy dobré podklady (Dokumentace, Projekt, **Návod k provozu, Návod k instalaci...**). Projektanti jsou veřejným nepřitelem ORP č. 2, podklady mají, ale nedají.
2. Vždy technický popis zařízení a to i jednotlivých částí.
3. **Výkon či příkon, kapacita.**
4. Zjistit možné emise znečišťujících látek (druh, množství, způsob úniku).
5. Zjistit možná opatření k jejich snížení.
6. Definovat možné podmínky provozu. Vycházet z návodů.
7. Vzdálenost od nejbližší zástavby. Výšky výduchů a jejich orientace.
8. Vymahatelnost takovýchto podmínek. Pozor na přezkoumatelnost požadavků (míra obtěžování zápachem – nic takového není).
9. Mít na vědomí, že se závazné stanovisko bude zpracovávat do rozhodnutí Stavebního úřadu (a ten tomu dost často moc nerozumí ...).
10. **Méně je někdy více (kdo brání vše, nebrání nic.....). Nebojte se nedat „žádnou podmínku provozu“. Jen uveďte, že to není nutné.**

Spalování paliv v pístových spalovacích motorech (např. záložní zdroje)

Palivo: Nafta

Hustota	Spotřeba	Spotřeba	Výhřevnost	Příkon	Příkon
kg/l	l/hod	kg/hod	kJ/kg	kJ/hod	kW
0,800-0,845					
0,8225	31	25,4975	42700	1088743,25	302,4287

Spalování paliv v teplovzdušných přímotopných spalovacích zdrojích

Musí být splněno vše najednou. Tedy teplovzdušné a přímotopné. Zářiče tam tedy nelze zařadit.

Technologie obecně

1. Hermetizace.
2. Pokud odťah, tak zvážít odlučovač.
3. Pokud odťah, tak jeho výška, umístění, směr výfuku vzdušniny.
4. Jdou emise nějak snížit?
5. **Vždy návod k provozu či instalaci.**

Parkoviště, staveniště apod.

1. V rámci výstavby záměru budou realizována účinná opatření ke snížení prašnosti (zkrápění, instalace protiprašných zábran, k činnostem produkujícím prašnost budou využívána vlhká

období, bude zajištěna očista všech mechanismů při odjíždění z upravované plochy, bude zajištěn pravidelný mokrý úklid dotčených příjezdových komunikací).

2. Všechna opatření prováděná k omezení prašnosti budou zařazena do provozních předpisů a bude zajištěno prokazatelné seznámení pracovníků s těmito opatřeními.
3. Po dokončení stavebních prací budou provedeny úpravy okolního terénu včetně ploch dotčených stavební činností, upravené plochy budou osety travním semenem a osázeny na vybraných místech okrasnými keři a stromy.
4. V případě, že se mezi komunikacemi v blízkosti obytné zástavby, které budou nejvýznamněji zatíženy nárůstem dopravy, nenachází v současné době izolační zeleň, bude zajištěna její výsadba a péče o ni.
5. V době výstavby budou dopravní trasy přednostně voleny mimo obytnou zástavbu a prašný náklad při přesunech bude řádně zaplachtován.

Garáže apod.

1. Odtah vzduchu z garáží bude zajištěn pomocí vzduchotechniky nad úroveň jejich střech, přičemž výduchy budou ve výši minimálně 22,25 m nad terénem.
2. Vzduchotechnika používaná pro odtah vzduchu z garáží bude provozována v souladu s technickými podmínkami pro provoz těchto zařízení a bude provozována po celou dobu provozu podzemního parkoviště.
3. V rámci výstavby záměru budou realizována níže uvedená opatření ke snížení prašnosti:
 - při skrývce půdy a zemních pracích minimalizovat prašnost zkrápěním,
 - ohrazení staveniště směrem k ulici K Letišti bude provedeno jako plné nebo bude opatřeno textílií,
 - k činnostem produkujícím prašnost budou využívána především vlhká období,
 - bude zajištěna očista všech mechanismů při odjíždění z upravované plochy,
 - bude zajištěn pravidelný mokrý úklid dotčených příjezdových komunikací dle potřeby a aktuální situace,
 - dopravní trasy budou přednostně voleny mimo obytnou zástavbu a prašný náklad při přesunech bude řádně zaplachtován,
4. Všechna opatření prováděná k omezení prašnosti budou zařazena do provozních předpisů a bude zajištěno prokazatelné seznámení pracovníků s těmito opatřeními.
5. Pro omezení zplodin ze spalovacích motorů bude automobilová doprava pro zásobování maximálně vytěžována, tak aby se zmenšil počet jejích příjezdů, a bude celkově dbáno na maximální omezení provozu strojů naprázdno.
6. Při nasazení a obměně stavebních a dopravních strojů upřednostnit prostředky splňující emisní úroveň EURO 4 nebo alespoň EURO 3.
7. Po dokončení výstavby záměru a po dobu užívání staveb zajistí investor pravidelné čištění komunikací v rámci areálu a v okolí příjezdové komunikace K letišti v úseku od kruhového objezdu ke křižovatce s ulicí Za teplárnou a to minimálně dvakrát za měsíc s ohledem na aktuální meteorologické podmínky.
8. Po dokončení stavebních prací budou provedeny úpravy okolního terénu včetně ploch dotčených stavební činností, upravené plochy budou osety travním semenem a osázeny na vybraných místech dle dokumentace k záměru keři a stromy, dále bude zajištěna jejich údržba.

Čistírny odpadních vod

Stanovení EO:

Použil jsem odkaz: <http://www.vak-km.cz/dokum2/vyhlaska.htm>

VYHLÁŠKA 428/2001 Sb., ze dne 16. listopadu 2001, kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), Změna: 146/2004 Sb.

§ 16 Pro účely této části se rozumí

e) populačním ekvivalentem (jedním ekvivalentním obyvatelem) míra znečištění vyjádřená organickým biologicky odbouratelným zatížením s pětidenní biochemickou spotřebou kyslíku 60 g kyslíku/den,

Příklad: Měřením slévaného vzorku byla stanovena hodnota BSK₅ ve výši 3150,7 mg/l, tj. 3150,7 g/m³. Množství OV je 900 m³/den.

Výpočet: $(900 \times 3150,7) : 60 = 47260,5$ EO.

ČOV je dle dostupných údajů vyjmenovaným zdrojem dle kódu 2.7.

Podmínky:

- 1. Spolupracujete s vodoprávním úřadem? Ne? Ale to je chyba, oni to udělají za Vás.**
2. ČOV bude navržena na dostatečný počet osob. Vadí přetěžování i nevyužívání.
3. Problém je čištění ČOV a to v pravidelných intervalech.
4. Lapoly a ORL – čistit.
5. Kaly a úsady. I malou ČOV je třeba jednou za čas „vyvézt“.
6. Pokud odtah, tak jeho výška, umístění, směr výfuku vzdušiny.
- 7. Vždy návod k provozu či instalaci.**
- 8. Aktivace? ANO.**

Legislativa domovních ČOV

Podle současné platné legislativy se proces úředního povolování domovních čistíren ubírá, buď cestou klasického vodoprávního řízení s následným vydáním "Povolení o nakládání s vodami" nebo se nově postupuje jednodušším způsobem, na tzv. ohlášení.

Tento způsob již nevyžaduje odběr vzorků 2x ročně, tak jako u klasického vodoprávního řízení. Při ohlášení je však nutná kontrola technického komisaře, jedenkrát za dva roky. O způsobu a podmínkách povolení ČOV v místě instalace ČOV se vždy před zakoupením čistírny nejprve informujte na místně příslušném stavebním úřadě, resp. na příslušném vodoprávním úřadě, kde Vám sdělí podrobnosti.

Při likvidaci odpadních vod lze využít následující možnosti:

Způsoby likvidace domovních odpadních vod

1. Jímka (žumpa) na vyvážení odpadních vod.

- Jde o vodotěsnou bezodtokou nádrž.
- Stavbu této žumpy povoluje stavební úřad.
- Předpokládá se, že žumpa je vyvážena na čistírnu odpadních vod.
- Vyvážet žumpu na zemědělské anebo jiné pozemky je nezákonné.

2. Septik se zemním filtrem, popř. kořenová čistírna odpadních vod.

- Septiky bez dočištění se dnes již nepovolují, z důvodu nedostatečné, pouze cca 30 % - ní účinnosti čištění.
- Fakticky platí, že pokud kombinace zařízení septik s pískovým filtrem má dosáhnout účinnosti čištění jako domovní čistírna (min. 95%) jsou investiční náklady obvykle dvojnásobné než na ČOV. Platí tedy, že instalovat např. levné tříkomorové septiky se z dlouhodobějšího hlediska nevyplatí, protože toto technické řešení není schopné plnit nejen naše současné, ale ani výhledové zákony, kdy pravděpodobně budou muset být septiky doplněny biologickou čistírnou a nebo vyváženy jako žumpa.
- [Více o kořenových čistírnách odpadních vod >>>](#)
- [Více o septiku se zemním filtrem >>>](#)

3. Domovní ČOV

- Povolení tohoto [vodního díla](#) přísluší příslušnému odboru životního prostředí u pověřených stavebních úřadů.
- Dochází k odtoku vyčištěné vody do povrchových vod (potok, rybník apod.), dešťové kanalizace nebo k zasakování do vod podzemních.
- Pokud máte v blízkosti čistírny potok, řeku nebo rybník, pak je nejlepším způsobem likvidace odpadní vody, její vypouštění do blízké vodoteče.
- Dalším způsobem je zasakování do podzemních vod. Tento způsob likvidace je pro majitele čistírny nejjednodušší, avšak získání povolení k zasakování, bývá na úřadech nejvíce složitě.

4. Domovní ČOV se zásobní nádrží na vyčištěnou vodu

- Vznikla spojením domovní čistírny odpadních vod s jímkou na vyčištěnou vodu.
- Tato varianta předpokládá další využití odpadní vody, obvykle k zálivce.
- Z hlediska vodního zákona, pokud je voda vyčištěna a následně použita k zálivce pozemků, ať zemědělských či okrasných, nejde o zasakování do podzemních vod, protože se předpokládá, že voda bude 100% využita rostlinami v orníční vrstvě. **Nejedná se tedy o vodní dílo.**
- Je samozřejmé, že na využití vyčištěné vody k zálivce se názory různých úředníků liší. Aby se do dané problematiky vnesl pořádek, musela se sejít výkladová komise právníků k Vodnímu zákonu a zaujmout jednoznačné stanovisko. [Stanovisko zde >>>](#)
- Pokud jsou pochybnosti, zda daná stavba (ČOV s jímkou), je vodním dílem či nikoliv, rozhoduje podle stavebního zákona **stanovisko vodoprávního úřadu**. Konkrétně to znamená, že pokud vodoprávní úřad rozhodne, že čistírna s jímkou je vodním dílem, platí jeho rozhodnutí, ale občan se může důvodně ptát daného vodoprávního úřadu, proč zaujímá jiné stanovisko než výkladová komise právníků, i když na to má ze zákona právo.

Domovní ČOV se zásobní nádrží na vyčištěnou vodu

Povinnosti provozovatele vodního díla

Pokud se občan rozhodne čistit odpadní vodu v domovní čistírně s vypouštěním předčištěné vody do povrchových nebo podzemních vod, bere na sebe **povinnosti provozovatele vodního díla**. Znamená to, že:

- musí mít zpracován **projekt** domovní čistírny,
- na základě tohoto projektu dostane **vodoprávní povolení** stavby, které v sobě slučuje obvykle dva právní úkony. Jednak stavební povolení uvedeného vodního díla a jednak povolení k nakládání s odpadními vodami. V tomto „povolení k nakládání s odpadními vodami“ je určen požadovaný stupeň čištění odpadních vod, způsob kontroly čištění atd.
- Po kolaudaci čistírny je povolen **zkušební provoz** a následně po jeho vyhodnocení pak **trvalý provoz**. Během zkušebního i trvalého provozu je požadována kontrola kvality čištění, kterou je třeba dokladovat rozborem vzorků na odtoku.
- Pokud jsou předčištěné odpadní vody zasakovány drenážním potrubím do podzemních vod, je třeba k projektu ještě doplnit **hydrogeologické posouzení**, že v místě vypouštění nedojde ke znehodnocení podzemních vod. Obvykle je požadován vyšší stupeň čištění než do povrchových vod a domovní čistírnu je nezbytné doplnit na odtoku ještě pískovým filtrem. Lze volit variantu i s vestavěným pískovým filtrem.

Dotaz: Je nutné při uvádění do provozu používat aktivační baterie do ČOV nebo najede po nějaké době používání do správného režimu sama.

Odpověď: Domovní biologická čistírna založená na aerobním procesu čištění je v podstatě nádrž s technologickou vestavbou, která rozděluje prostor na jednotlivé komory (denitrifikace, aktivace, separace) a malým dmychadlem je zde zajištěna veškerá recirkulace kalu v systému a jeho aerobní stabilizace. Sama o sobě čistírna vodu nečistí, ale pouze vytváří vhodné prostředí pro mikroorganismy (baktérie), které následně vytvářejí čistící efekt. Proto je vhodné na začátek provozu do čistírny přidat určité množství těchto bakterií ať už v podobě kalu z jiné „zapacované“ domovní čistírny nebo ve formě sušených bakterií v prášku, které se dají k těmto účelům koupit. Tímto se výrazně urychlí náběh provozu ČOV a její tzv. zapracování. Bez aplikace kalu z jiné ČOV nebo sušených bakterií se náběh ČOV v závislosti na ročním období (léto, zima) a zatížení může protáhnout i na několik měsíců.

Terminologický slovník

Aktivovaný kal ve vzhledu

vločky aktivovaného kalu, tedy směsi mikroorganismů, promíchané s odpadní vodou a se vzduchem; zajišťuje vlastní proces čištění odpadní vody.

Biologické čištění

je v tomto případě činnost mikroorganismů, zajišťujících rozklad organických i anorganických látek přítomných ve vodě, tj. nečistot až do vyčištění vody; pokud tyto organismy potřebují rozpuštěný kyslík (vzduch) ve vodě, nazývají se tyto procesy aerobní, pokud dochází k rozpadu v prostředí bez kyslíku, jsou nazývány anaerobní.

Biologicky degradovatelný

biologicky odbouratelný.

BSK5

biochemická spotřeba kyslíku za 5 dní, tzn. biologický ukazatel znečištění; jeho hodnota (uváděná obvykle v mg/l) vypovídá, jak velká část znečištění je biologicky čistitelná; vody z domácností mají průměrnou hodnotu obvykle 300 - 400 mg/l, vyčištěné vody pak obvykle méně než 30 mg/l.

ČOV

čistírna odpadních vod.

Egalizační funkce

vyrovnávací funkce, zajišťuje vyrovnání nerovnoměrných přítoků a tím zajištění stabilní čistící funkce ČOV.

Ekvivalentní obyvatel (EO)

zpravidla jedna osoba, producent znečištění; uměle zavedená jednotka, která představuje produkci odpadní vody 150 l/den a produkci znečištění 60g BSK₅/den.

CHSK

chemická spotřeba kyslíku, tzn. ukazatel znečištění; jeho hodnota (uváděná obvykle v mg/l) vypovídá, jak velká část znečištění je organického původu; vody z domácností mají průměrnou hodnotu obvykle 600 - 800 mg/l, vyčištěné vody pak obvykle méně než 100 mg/l.

Jemnobublinná aerace

provzdušňování, vyznačující se bublinkami o velikosti 1 – 4 mm.

Kořenová čistírna odpadních vod

Kořenová (vegetační) čistírna odpadních vod je soubor zařízení, zajišťující čištění odpadních vod. Obvyklá sestava je hrubé předčištění, prostřednictvím česlí na přítoku (někdy se neinstaluje). Poté odpadní vody natékají do septiku, kde dojde k předčištění odpadních vod a sedimentaci. Konečné dočištění je zajištěno na následném průtoku vody systémem vybraných vodomilných rostlin s rozsáhlým kořenovým systémem, uměle vytvořeném ve vodotěsném tělese mokřadu.

Mineralizovaný kal

stabilizovaný aktivovaný kal, převážně anorganické povahy, jehož organický podíl se v důsledku procesu aerobní stabilizace snížil na minimum; je to hmota podobná bahně, která nezapáchá, dále se nerozkládá a dá se kompostovat.

N – NH₄

amoniakální dusík (obecně); jedna ze znečišťujících složek odpadní vody.

Nitrifikace x denitrifikace

aerobní proces, při němž probíhá oxidace dusíkatých látek např. amoniaku (NH₃) činností bakterií přítomných v odpadní vodě na oxidované formy dusíku – dusitany (NO₂), dusičnany (NO₃) x anoxický proces redukce dusičnanů (NO₃) na oxid dusný (N₂O) a dále až na molekulový dusík (N₂); proces důležitý pro snižování dusíku v povrchových vodách a tím zabránění rozvoje vodního květu v letních obdobích.

NL

nerozpuštěné látky, tj. ukazatel, jehož hodnota (v mg/l) vypovídá, kolik nerozpuštěných látek (vloček apod.) je ve vodě (na odtoku u fungujících ČOV obvykle do 25 mg/l).

Prostředí oxické x anoxické (resp. anaerobní)

prostředí s přítomností rozpuštěného kyslíku (probíhají procesy oxidace v důsledku prokysličení, tedy čištění jako v bystřinných řekách) x prostředí bez přítomnosti rozpuštěného kyslíku, resp. beze všech forem kyslíku (probíhají redukční procesy v důsledku vyčerpání kyslíku ve vodě, tedy zahánění jako ve znečištěných nádržích a řekách).

Provoz kontinuální x diskontinuální

provoz nepřetržitý, tzn. odpadní voda je čištěna protékáním technologií x provoz dávkový, tzn. odpadní voda je čištěna po náplních.

Septik

je průtočná nádrž (prakticky jako domovní čistírna), kde dochází ke zdržení odpadních vod, a tím k jejich předčištění. Z tohoto důvodu je septik rozdělen přepážkami tak, aby nedocházelo k míchání čerstvé odpadní vody s odtékající. Obvyklá účinnost čištění odpadních vod v septiku je cca 20% za předpokladu zdržení alespoň 5 dnů. Vytékající odpadní voda je obvykle bez mechanických příměsí a zapáchá typicky zahánivými splašky. Legálně tuto vodu nelze nikam vypouštět ani zasakovat bez dalšího dočištění např. na pískovém filtru.

Septik se zemním filtrem

je zařízení, kde je voda ze septiku přiváděna do prostoru, vyplněného pískem. Na základě zkušeností je bezpečné uvažovat s plochou za septikem min 4 m² na 1 obyvatele, kterou je třeba odizolovat a vyplnit filtrační náplní (pískem) o vrstvě cca 1m. Septik se zemním filtrem má tu výhodu, že oproti většině čistíren funguje na rekreačních objektech spolehlivěji při kolísajícím zatížení, pokud je navržen správně. Zároveň má nulovou spotřebu elektrické energie. Při provozu je ovšem třeba uvažovat s nutností vyvážení jeho sedimentačního prostoru minimálně 1 x za jeden až dva roky. Další nevýhodou jsou anaerobní pochody v septiku, které mohou být zdrojem zápachu.

Vodní dílo

Dle Zákona o vodách č.254/2001 §55

(1) Vodní díla jsou stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem, a to zejména

- a) přehrady, hráze, vodní nádrže, jezy a zdrže,
- b) stavby, jimiž se upravují, mění nebo zřizují koryta vodních toků,
- c) stavby vodovodních řadů a vodárenských objektů včetně úpraven vody, kanalizačních stok a kanalizačních objektů včetně čistíren odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizací,“

Obrábění kovů (brusírny a obrobny) a plastů, jejichž celkový elektrický příkon je vyšší než 100 kW

1. Princip obrábění či broušení – typ stroje:
 - Za sucha (tvorba prachu)
 - Za mokra (prachu méně, ale vznik aerosolu)
 - Rychlost otáček obrábění
 - Obráběcí kapaliny a emulze (pachové složky, VOC - petrolej)
2. Vždy dobré podklady (Dokumentace, Projekt, **Návod k provozu, Návod k instalaci...**).
3. Vždy technický popis zařízení a to i jednotlivých částí.
4. **Výkon či příkon, kapacita. Počítejte s tím, že se bude v závislosti na obměně strojového parku měnit.**
5. Zjistit možné emise znečišťujících látek (druh, množství, způsob úniku).
6. Zjistit možná opatření k jejich snížení (filtr, vodní lapač, hermetizace obráběcích center). Někdy i odtah do filtru do pracovního prostředí.
7. Definovat možné podmínky provozu. Vycházet z návodů. Vymahatelnost takovýchto podmínek. Pozor na přezkoumatelnost požadavků
6. Pokud odtah, tak jeho výška, umístění, směr výfuku vzdušiny.
7. Odtah vzduchu bude zajištěn pomocí vzduchotechniky nad úroveň jejich střech, přičemž výduchy budou ve výši minimálně 22,25 m nad terénem.
8. Vzduchotechnika používaná pro odtah vzduchu bude provozována v souladu s technickými podmínkami pro provoz těchto zařízení a bude provozována po celou dobu provozu technologie.
9. Vždy návod k provozu či instalaci.

10. Všechna opatření prováděná k omezení prašnosti budou zařazena do provozních předpisů a bude zajištěno prokazatelné seznámení pracovníků s těmito opatřeními.
11. Pozor na činnosti na volných plochách, občasné broušení.

Povrchová úpravu kovů a plastů a jiných nekovových předmětů a jejich zpracování s objemem lázně do 30 m³ včetně, procesy bez použití lázní

1. Nejsou to nikdy nevyjmenované zdroje. Takže – vzhůru na KÚ.

Svařování kovových materiálů, jejichž celkový elektrický příkon je roven nebo vyšší než 1000 kVA

1. Totéž, co brusírny, ale pozor na čistící spreje.
2. Těžké kovy z procesu Vás opravňují k vyžadování opatření při sériovém svařování. To občasné asi nevádí, pokud u toho nebydlíte.

Nanášení NH

Základní způsoby nanášení nátěrových hmot:

- Nátěry štětcem nebo válečkem (štětec, štětka, váleček, nanášecí rukavice)
- Nástřík vzduchovou nebo tlakovou (bezvzduchovou) pistolí
- Spreje
- Bubnování
- Navalování (včetně coil-coating)
- Máčení
- Polévání včetně clonování
- Stříkání v elektrostatickém poli
- Elektrochemické vylučování z vodného roztoku (elektroforéza)
- Všechny druhy nanášení prášků apod.

Nátěrové hmoty se nanáší většinou ve stříkacích boxech, kde kromě snižování emisí TZL je v závislosti na technologickém řešení možno na odtahy instalovat i odlučovač VOC. Příklady lakovacích kabin:

Obr. 3: Stříkací kabina s vodním odlučovacím systémem pro záchyt TZL

Obr. 4: Stolová kabina se suchým filtračním systémem pro záchyt TZL

Obr. 5: Sušící a vypalovací pece

Obr. 6: Pojezdová stříkací kabina pro povrchovou úpravu kolejových vozidel

V závislosti na množství a typu surovin lze do kterékoliv kabiny instalovat odlučování VOC (TZL jsou odlučovány prakticky ve všech stříkacích kabinách).

Co ovlivní skutečnou spotřebu NH a množství emise VOC při aplikaci:

- Objemová sušina barvy - i emise z NH s nízkým obsahem VOC může být vysoká, pokud má NH malou objemovou sušinu (tedy velkou spotřebu na 1 m²)
- předúprava povrchu - tryskaný povrch – je třeba připočítat spotřebu NH k zaplnění otryskaného povrchu – tedy do tloušťky vrstvy 0
- ztráty NH dle způsob aplikace (teoretické)
 - a) štětec, váleček - cca 10%
 - b) vzduchové stříkání velké plochy- cca 10 - 20%
 - c) vzduchové stříkání menších členitějších dílů - cca 20 - 30 %
 - d) vzduchové stříkání "pletiva" 50 a více %
 - e) elektrostatické stříkání "pletiva" - cca 10 - 20%
 - f) máčení "pletiva" - cca 10 %
- dodatečné úpravy – ředění
 - a) vysokotlaká aplikace nepředpokládá přídavky ředidla pro úpravu viskozity
 - b) aplikace za tepla (snižování viskozity NH teplotou, ne ředidlem)
- množství používaných NH a odstínů – např. časté mytí, proplachy, ztráty při střídání NH

Označování standardních výrobků

Tento systém označování je nejznámější, nejpoužívanější a velmi vžitý. Nátěrové hmoty jsou v něm označovány počátečním písmenem skupiny, která označuje základní surovinovou bázi výrobku. Jedná se o následující skupiny:

- A - asfaltové nátěrové hmoty
- B - polyesterové nátěrové hmoty
- C - celulózové nátěrové hmoty
- E - práškové nátěrové hmoty
- H - chlórkaučukové nátěrové hmoty
- K - silikonové nátěrové hmoty
- L - lihové nátěrové hmoty
- N - nátěrové hmoty pro povrchovou úpravu kovových pásů (coil - coating)
- O - olejové nátěrové hmoty
- S - syntetické nátěrové hmoty

U - polyuretanové nátěrové hmoty
V - vodové a emulzní nátěrové hmoty
P - pomocné přípravky

Označování standardních výrobků

Za písmenem v každé skupině následuje čtyřmístné číslo a slovní název nátěrové hmoty. První číslice za písmenem udává druh nátěrové hmoty:

1000 - fermeže, bezbarvé, eventuálně transparentně obarvené laky, bezbarvá lepidla
2000 - nátěrové hmoty pigmentované (barvy a emaily)
3000 - pasty
4000 - nástřikové a vyrovnávací hmoty
5000 - tmely
6000 - ředidla
7000 - sušidla, tužidla, katalyzátory, iniciátory, lepidla
8000 - pomocné přípravky, podlahoviny
9000 - pryskyřice

Podmínky:

- 1.) Nenanášet na volné ploše, pokud vznikají ZTL (štetcem třeba ano).
- 2.) Vždy záchyt TZL (pokud vznikají)
- 3.) Požadovat NH dle přílohy č. 7 vyhlášky č. 415/2012 Sb.
- 4.) Hlídat výšku výduchu (pokud možno ne k sousedům) a vést emise nad objekt, né do boku.

Odmašťování

Odmašťování je souhrnný název pro odstraňování všech druhů ulpělých nečistot s povrchu kovu, které jsou k povrchu kovu vázány buď fyzikální adsorpcí (např. látky tukového charakteru) nebo adhezními silami (jemně rozptýlené anorganické nečistoty, prach, kovové třísky apod.). Jejich energie vazby ke kovovému povrchu je mnohem menší než u nečistot vázaných chemicky, lze je tedy odstranit snadněji a beze změny kovového povrchu.

Odmašťování bývá používáno jako mezioperační či závěrečný krok. Není prováděno samostatně.

Úkolem odmašťovacích přípravků je uvolnění těchto nečistot s povrchu kovu, jejich převedení do roztoku nebo emulze a zabránění jejich zpětnému vyloučení (redepozici) na kovovém povrchu.

Operace odmašťování se provádí různými způsoby, z nichž nejdůležitější a nejvíce rozšířené jsou tyto postupy:

- odmašťování v organických rozpouštědlech
- odmašťování v alkalických roztocích
- odmašťování elektrolytické
- odmašťování emulzní
- odmašťování pomocí ultrazvuku
- odmašťování pomocí páry či jiného média.

Odmašťování organickými rozpouštědly bývá velmi oblíbené, protože se dosahuje vysokého stupně odmaštění. Pokud není možno použít jinou výše uvedenou metodu odmašťování bez VOC, je nutno emise minimalizovat.

Základní procesy odmašťování rozpouštědly jsou:

- komorové pračky (odmašťování postřikem či v parách rozpouštědla), většinou jde o uzavřená zařízení s odtahem, velmi často zařazená do výrobních linek
- odmašťovací vany (odmašťování postřikem či v parách rozpouštědla), otevřené či uzavřené, s odtahem

- odmašťovací stoly
- odmašťování ruční ve vaničkách či jen ruční čištění tkaninou (dávkování např. z aplikátoru)

První dva způsoby jsou používány pro sériovou činnost a zařízení jsou vybavena odsáváním a často vestavěným odlučováním – regenerací rozpouštědla. Páry jsou zchlazeny, často pak je výrobek kapalinou odmaštěn. Zbytkové páry jsou vedeny většinou na aktivní uhlí s vestavěnou regenerací jako koncovou technologií.

Odmašťovací stoly slouží převážně pro mytí malého rozsahu v drtivé většině na volných plochách a v halách (opravny motorů, mytí nástrojů a součástek apod.). Emise jsou snižovány jednak tím, že namísto benzínu či chlorovaných rozpouštědel jsou používány výše vroucí frakce, mimo používání je odmašťovací roztok v sudu a neuniká do ovzduší jako např. u vaniček.

Pokud již je nutné čistit ručně např. u montážních linek, je vhodným opatřením používání uzavřených nádob s aplikátory. Dávkují jen přesně potřebné množství na čistící prostředek.

Obr. 1: Odmašťovací stůl

Kotelny na spalování ZP

Jsou poměrně bezproblémovou skupinou spalovacích zdrojů. Na trhu již nejsou kotle, které by neplnily poměrně přísné emisní limity. Většina z nich již plní požadavky nového zákona. Jsou ale obrovské rozdíly v emisích.

1. Návod k provozu a údržbě zařízení.
2. Seřizování technologie.

Kotelny na spalování kapalných paliv

1. Návod k provozu a údržbě zařízení.
2. Seřizování technologie.
3. Nebojte se limitovat obsah síry v palivu.
4. Nebojte se palivo přesně definovat např. CSN EN či PN či ON apod.

Kotelny na spalování tuhých paliv

1. Návod k provozu a údržbě zařízení.
2. Konstrukce spalovacího prostoru. Přívod vzdušiny.
3. Nebojte se limitovat obsah síry v palivu.
4. Využití kotle? Pod 30 % výkonu je to zločin.
5. Provoz automatický x roční.
6. Nebojte se palivo přesně definovat např. CSN EN či PN či ON apod.

Tuhé zbytky (produkty) po spalování uhlí :

Pro řešení předmětného úkolu je nezbytné specifikovat názvoslovné pojmy :

popílek - složka tuhých zbytků po spalování uhlí, unášená spalinami z ohniště (a zachycená variantními typy odlučovačů)

struska - tuhé zbytky po spalování uhelného prášku ve vznosu, odloučené přímo v topeništi

škvára - tuhé zbytky po spalování uhlí ve vrstvě, odváděné přímo z roštového topeniště

popel - směs složek tuhých zbytků po spalování (část popílku, struska), vznikající obvykle při jejich soustředování z jednotlivých výpusť technického zařízení

Výhřevnost hlavních druhů palivového dřeva a objemová hmotnost.

Druh paliva	Objemová hmotnost sušiny	Objemová hmotnost při vlhkosti 25%		Výhřevnost při vlhkosti 25%		
	[kg/m ³]	[kg/pm]	[kg/rm]	[MJ/kg]	[MJ/pm]	[MJ/rm]
Smrk	430	575	415	13,1	7350	5440
Jedle	430	575	415	14	8040	5800
Borovice	510	680	495	13,6	9250	6730
Modřín	545	725	525	13,4	9720	7040
Topol	400	530	360	12,3	6540	4440
Olše	480	640	430	12,9	8260	5550
Vrba	500	665	450	12,8	8490	5740
Bříza	585	780	525	13,5	10550	7100
Jasan	650	865	585	12,7	11010	7450
Buk	650	865	585	12,5	10830	7320
Dub	630	840	565	13,2	11050	7430
Habr	680	905	610	12,1	10970	7400
Akát	700	930	630	12,7	11850	8030

Vliv vlhkosti dřeva na výhřevnost a měrnou hmotnost:

Druh paliva	Obsah vody [%]	Výhřevnost [MJ/kg]	Objemová hmotnost volně ložená [kg/m ³]
Poleno (měkké dřevo)	0	18,56	355
	10	16,4	375
	20	14,28	400
	30	12,18	425
	40	10,1	450
	50	8,1	530
Dřevní štěrka	10	16,4	170
	20	14,28	190
	30	12,18	210
	40	10,1	225

Pozn.: Dřevní hmota při přirozeném provětrávání pod střechou sníží svůj obsah vody na 20% za jeden rok. Čerstvě vytěžené dřevo má vlhkost kolem 50%.

Jednotky pro objemy dřeva a jejich přepočty:

	Pevné dřevo	Složené dřevo	Štěpkované (drcené) dřevo
	plnometr-pevný metr	prostorový-rovnaný metr	sypný metr
	[plm], [pm]	[prm], [rm]	[prms]
[plm], [pm]	1	1,43	2,43
[prm], [rm]	0,7	1	1,7
[prms]	0,41	0,59	1

[plm], [pm] = 1 m³ plné dřevní hmoty (plnometr, pevný metr)

[prm], [rm] = 1 m³ rovnaných polen, obsahuje 60-75% dřeva (prostorový metr)

[prms] = 1 m³ volně ložené nezhutněné štěrky (prostorový metr)

Zemní plyn	33,48 MJ/m ³
Propan	46,40 MJ/kg
LTO	42,30 MJ/kg
Dřevo palivové	14,62 MJ/kg
Dřevěné brikety	16,21 MJ/kg
HU prachové - Most	11,72 MJ/kg

HU tříděné - Most	17,18 MJ/kg
HU prachové - Sokolov	10,49 MJ/kg
HU tříděné - Sokolov	14,17 MJ/kg
ČU prachové - Ostrava	22,78 MJ/kg
ČU energetické - Ostrava	29,21 MJ/kg
ČU prachové - Kladno	15,57 MJ/kg
ČU energetické - Kladno	22,61 MJ/kg
UVKP - Ostrava	27,51 MJ/kg
Kaly - Ostrava	16,71 MJ/kg
Proplástek - Ostrava	14,79 MJ/kg
Koks otopový	27,49 MJ/kg
Lignit	8,79 MJ/kg
Brikety	23,05 MJ/kg
Sláma obilná	15,50 MJ/kg
Komunální odpad	9,12 MJ/kg
Papír	14,11 MJ/kg
Pryžový odpad	34,92 MJ/kg
TTO	40,61 MJ/kg
Motorová nafta	42,61 MJ/kg
Autobenzín	43,59 MJ/kg
Svítiplyn	14,50 MJ/m ³
Zemní plyn karbonský - důlní	30,11 MJ/m ³
Generátorový plyn	5,86 MJ/m ³
Koksárenský plyn	15,62 MJ/m ³
Vysokopecní plyn	3,81 MJ/m ³

KOMENTÁŘE A POZNATKY

Ze stanovisek a odpovědí MŽP:

Čistírny odpadních vod (ČOV) s projektovanou kapacitou pro 10 000 a více ekvivalentních obyvatel jsou vyjmenovaným zdrojem znečištění ovzduší dle přílohy č. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (dále jen „zákon“). Kalové hospodářství čistírny odpadních vod, jehož součástí je plynové hospodářství, z kterého je produkován jako vedlejší produkt kalový plyn, je považováno za nedílnou součást čistírny odpadních vod, a je tedy řazeno taktéž pod kód 2.7. přílohy č. 2. zákona.

V žádném případě se nejedná o samostatnou bioplynovou stanici, jak by mohlo vyplývat z metodického pokynu MŽP k podmínkám schvalování bioplynových stanic před uvedením do provozu vydaného k zákonu č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší. Metodický pokyn rozděluje bioplynové stanice na zemědělské, čistírenské a ostatní, avšak u čistírenských bioplynových stanic uvádí, že technologie anaerobní digesce je využívána za účelem stabilizace kalu vznikajících na ČOV, kde tyto technologie pracují v režimu čistíren odpadních vod a slouží pouze jako součást kalového hospodářství ČOV.

Další komentáře a poznatky:

Je-li zemědělský zdroj zařazen podle bodu 8. přílohy č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., nové hnojiště, jímka či silážní jáma je jeho integrální součástí, tj. následuje změna povolení a provozního řádu (příslušný je KÚ). **Hnojiště u chovu s celkovou roční emisí amoniaku pod 5 t včetně je v kompetenci ORP. Nemá-li provozovatel žádný chov zvířat, zvažuje se zařazení podle bodu 11.5. přílohy č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., a jestliže nelze zařadit ani tam, jedná se o zdroj neuvedený v příloze č. 2 zákona a věc je v kompetenci ORP.**

Technologii výroby nábytku z dřevotřískových nebo dřevovláknitých desek lze podřadit pod průmyslové zpracování dřeva, pochopitelně v závislosti na roční spotřebě zpracovaného materiálu. I v případě zachytu pilin, prachu a třísek do mobilních filtračních zařízení bez výduchu do venkovního ovzduší se jedná o stacionární zdroj s fugitivními emisemi TZL (prašnost při vyprazdňování filtračních zařízení, skladování surovin atd.), který podléhá povolení, resp. závaznému stanovisku příslušného orgánu ochrany ovzduší.

V § 11 odst. 4 je uvedeno, že obec s rozšířenou působností vydává závazné stanovisko k územnímu a stavebnímu řízení a k řízení o vydání kolaudačního souhlasu z hlediska ochrany ovzduší u stacionárních zdrojů neuvedených v příloze 2 k tomuto zákonu. Lze mezi takovéto zdroje, tedy zdroje neuvedené v příloze 2 k zákonu započítat např. i výduchy znehodnoceného vzduchu z garáží, nebo třeba parkovací plochu na terénu (plošný zdroj) apod. Pokud ano, bude ORP vydávat též závazné stanovisko v rámci ÚŘ a SR?

Odověď: Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydává závazné stanovisko k územnímu a stavebnímu řízení a k řízení o vydání kolaudačního souhlasu z hlediska ochrany ovzduší u stacionárních zdrojů neuvedených v příloze č. 2 podle § 11 odst. 3 zákona č. 201/2012 Sb. Garáž ani parkovací plochu nelze považovat za stacionární zdroj, ke kterému by se ORP měly z hlediska zákona o ochraně ovzduší vždy vyjadřovat (viz definice stacionárního zdroje uvedená v § 2 písm. e) zákona č. 201/2012 Sb.; původci emisí jsou v daném případě jednotlivé mobilní zdroje).

§ 12 odst. 4 písm. j) - Povolení provozu obsahuje podmínky pro umístění stacionárního zdroje, pokud nepředcházelo řízení podle jiného právního předpisu (stavební zákon). Jak budeme uplatňovat podmínky pro umístění zdroje ve fázi, kdy zdroj byl již realizován?

Odověď: Cit. ustanovení se týká zejména zdrojů, u kterých se nevede stavební řízení, ale je potřeba je povolit z hlediska ochrany ovzduší – viz například mobilní drtičky stavebních hmot, apod. Ustanovení § 12 odst. 4 je potřeba vykládat v tom smyslu, že povolení provozu obsahuje podmínky zde uvedené, pokud jsou relevantní. Všechny podmínky uvedené pod písmeny a) až j) nemusí být nezbytně součástí povolení, zvláště pokud je bezpředmětná.

Příloha č. 7 – Obsahové náležitosti žádosti o povolení provozu. Ve výčtu požadovaných podkladů postrádáme protokol o autorizovaném měření emisí. Skutečně nebude u zdroje, který má legislativou stanovené specifické emisní limity, požadován protokol o autorizovaném měření emisí? Na základě čeho budeme odůvodňovat souhlas s povolením zdroje do provozu, když nebudeme mít k dispozici důkaz o schopnosti plnění emisních limitů? Navíc v mnoha případech nebude požadován ani odborný posudek... Domníváme se, že podklady k projednání povolení provozu budou naprosto nedostačující.

Odověď: Nejsme si jisti, zda jsme správně pochopili smysl otázky a možná by byla lepší osobní konzultace. Pro rozhodnutí o tom, jaké má mít zdroj stanovené emisní limity, by povolující orgán měl vycházet ze znalostí daného zdroje, předložené projektové dokumentace či jiné podobné dokumentace, která stanoví technické parametry zdroje a další nezbytné podmínky rozhodné proto, aby povolující

orgán stanovil – pokud to bude považovat za nezbytné – specifické emisní limity. Ty by měly vycházet z typu zdroje a měly by být stanoveny s ohledem na vliv zdroje na znečištění ovzduší a ochranu životního prostředí. Všechny dodané podklady by měly stanovit a prokazovat, jaké znečištění je zdrojem způsobováno a jaké limity zdroj dle technických podkladů plní. Nevidíme přímou souvislost s tím, aby byly takové limity stanovovány s odkazem na protokol o měření emisí. Provedení autorizovaného měření emisí před vydáním povolení k provozu zákon neuvádí.

Zdroj bude v souladu s povolením a prováděcím právním předpisem proměřen při jeho uvedení do provozu, tak aby bylo možné ověřit limity, které zdroj má podle právních předpisů nebo povolení plnit.

Podle našeho názoru je rovněž možné, aby povolující orgán stanovil specifické emisní limity s ohledem na jiné známé podobné technologie (nebo například BAT dokumenty), stanovil četnost měření (pokud specifické emisní limity a jejich četnost již nevyplývají z prováděcího právního předpisu), povolení (pokud je legitimní) vydal, například na dobu časově omezenou, a na základě autorizovaného měření dodatečně specifické emisní limity změnil, tak aby lépe vystihovaly skutečný vliv zdroje na ovzduší a potřebu jeho regulace.

Zároveň platí, že pokud by zdroj garantoval plnění specifických emisních limitů stanovených prováděcím právním předpisem, které by se při provedení autorizovaného měření prokázaly jako nedodržené, provoz takového zdroje je možné omezit nebo zastavit.

Pokud se týká odborného posudku, ten je vyžadován ve většině případů, kdy je rozhodováno o umístění stavby stacionárního zdroje a jeho stavbě a změně stavby (viz § 11 odst. 8 ve spojení s § 11 odst. 2 písm. b) a c) cit. zákona). Zde je výslovně uvedeno, že se odborný posudek vyžaduje k řízením o vydání závazného stanoviska podle § 11 odst. 2 písm. b) a c) nebo, pokud není vedeno řízení podle jiného právního předpisu, předkládá se odborný posudek k řízení o vydání nebo změně povolení provozu (tedy podle § 11 odst. 2 písm. d) cit. zákona). Jen pro některé typy spalovacích stacionárních zdrojů (s nízkým vlivem na ovzduší, například spalující výhradně zemní plyn) je uvedeno, že se předložení odborného posudku nevyžaduje (viz třetí věta § 11 odst. 8 cit. zákona).

Dotaz k § 13 odst. 3 - vydaná povolení se zruší, pokud nejsou využívána bez vážného důvodu po dobu delší než 8 let – znamená automaticky nebo rozhodnutím?

Odpověď: Původní návrh zákona předpokládal automatický „zánik“ takových povolení. To bylo v rámci legislativního procesu na základě podnětu Legislativní rady vlády upraveno tak, že není vhodné, aby povolení zanikala bez dalšího automaticky, ale pouze, pokud budou zrušena krajskými úřady příslušnými správními deklaratorními akty. Tím se předejde případným zbytečným sporům o to, zda vydání povolení platí nebo ne.

Samozřejmě zrušení povolení je platné do budoucna, tzn. zdroj, který by následně chtěl být provozován, by musel znovu o povolení požádat. V žádném případě zrušení povolení nemá zpětné právní účinky, tzn. že nemá vliv na provoz a činnosti vykonávané v době jeho platnosti, tedy před jeho zrušením.

Vyjádřování České inspekce životního prostředí k řízení podle § 12 odst. 2

V tomto ustanovení je České inspekci životního prostředí dána možnost vyjádřit se ve lhůtě 15 dnů od obdržení žádosti k řízení o povolení provozu, pokud se s krajským úřadem nedohodne jinak. Jak bude posuzována situace pokud inspekce žádné vyjádření nepodá a nebude na žádost krajského úřadu o vyjádření reagovat? Bude se automaticky mít za to, že připomínky nemá, s návrhem souhlasí? Výraz "pokud se nedohodne jinak" souvisí pouze se lhůtou pro vyjádření? Jakým způsobem by mělo probíhat ono "dohadování". Postavení inspekce v řízení je zvláštní - není účastníkem řízení, není dotčeným orgánem, zákon dále neupravuje jak by krajský úřad s připomínkami inspekce měl nakládat - je to tedy vyjádření "k ničemu" ?

Odpověď: Spolupráce České inspekce životního prostředí může být pro některé krajské úřady při povolovacích procesech podle nového zákona o ochraně ovzduší žádoucí a potřebná. Odpovědný orgán státní správy za vydané povolení provozu je příslušný krajský úřad. Ten podle cit. ustanovení má vyjádření inspekce jako podklad, jeho obsahem se ale nemusí povinně řídit (vyjádření nemá povahu závazného stanoviska). Lze ale předpokládat, že pro řadu povolovacích orgánů bude vyjádření velmi důležitým podkladem. Slova „pokud se nedohodnou jinak“ se váží ke stanovené lhůtě, kterou zákon stanoví jako maximální, aby nedocházelo ke zbytečným prodávám ve vedených řízeních, nicméně je možné (v souladu se zákonem), aby tato doba byla podle potřeby všech zúčastněných stran prodloužena. Zákon předpokládá, že pokud se inspekce nevyjádří do 15 dnů ode dne, kdy jí byly doručeny podklady ve věci a ani se výslovně nedohodla s krajským úřadem na jiné lhůtě, krajský úřad v řízení bude pokračovat bez ohledu na nedodané vyjádření. Není relevantní, zda se tato absence vyjádření inspekce má považovat za souhlas nebo nesouhlas.

Vydává obec závazné stanovisko k uzavřeným garážím s definovaným výduchem u obchodních domů (např. 400 parkovacích míst)? Je to stacionární zdroj? A je stacionárním zdrojem totéž, ale otevřené parkoviště?

Odpověď: Garáže, tunely, otevřené či uzavřené, s komíny i bez, silnice, parkoviště, nic z toho není stacionární zdroj. K tomuto se MŽP opakovaně vyjádřilo. Tyto stavby jsou důležité z pohledu ovzduší, ale proto, že se na nich pohybují mobilní zdroje, které zákon definuje jako jediný typ zdroje vedle stacionárních. Intenzita provozu a typ těchto mobilních zdrojů je zdroje emise a určuje její velikost i složení látek. Je snad komín samostatným stacionárním zdrojem, když je do něj zaústěný kotel? Je snad stacionárním zdrojem okno, přes které se práší z objektu ven? Nebo světlík kravína je zdrojem, protože jsou uvnitř krávy? Dopravní stavby jsou důležité, proto se posuzují v EIA a v územích a stavebních řízeních. K těm nejdůležitějším vydává stanovisko MŽP podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 201/2012 Sb. Podle zákona o ochraně ovzduší žádné další speciální stanovisko, než podle § 11 odst. 1 písm. b), není. To ale v žádném případě neznamená, že orgány ochrany ovzduší nebudou dotčeny dle jiných zákonů - např. podle EIA se i nadále orgány ochrany ovzduší budou vyjadřovat k záměrům tohoto typu, jako jsou silnice a garáže od určité velikosti. Na této věci nový zákon nic nemění oproti původní právní úpravě. Naopak § 11 odst. 1 písm. b) jde nad rámec dosavadní úpravy, aby se v této věci ochrana ovzduší posílila.

K § 11 odst. 2 a odst. 4 - žádost k umístění (a možná všechny žádosti) včetně dokumentace budeme vyžadovat celou v elektronické podobě, neumíme si představit, že dokumentaci budu posílat na obec k vyjádření a čekat, až se nám vrátí....

Odpověď: Zákon stanoví, že se obecní úřad podle § 11 odst. 4 může vyjádřit do 15 dnů ode dne doručení podkladů ve věci, pokud se s krajským úřadem nedohodne jinak.

Podklady by tedy měly být doručeny obci a nestačí pouhý odkaz na skutečnost, že někde na internetu něco visí. Pro naplnění dílky zákona doporučujeme zasílat buď kopii podkladů písemně nebo datovou schránkou (pokud to jde) nebo i se domluvit s provozovatelem, že veškerou dokumentaci dodá na CD a kraj ji pošle na CD příslušnému obecnímu úřadu a nemusí se tak obávat, že by se mu podklady včas nevrátili. Samozřejmě se můžete zkusit dohodnout s obecním úřadem na nějakém jiném postupu, pokud to bude oběma stranám vyhovovat, ale kdyby došlo k problému, tak zákon je v tomto celkem striktnější.

S inspekci jsme domluvení, že jim pošleme oznamovací dopis ve smyslu: bylo zahájeno řízení ve věci a pokud se chcete vyjádřit, prosím do 15 dnů (prakticky stejný dopis jako na obec).

Odpověď: Velmi podobně jako výše. I zde se lhůta pro vyjádření podle § 12 odst. 2 počítá ode dne doručení podkladů ve věci, tedy nikoli od dne, kdy by inspekce byla informována, že se někde něco

nachází na internetu. I zde doporučujeme zasílat kopii podkladů písemně nebo datovou schránkou, nebo na CD, tak aby to oběma stranám ve smyslu zákonných povinností a možností vyhovovalo.

V novém zákoně chybí odkaz, že se kraje mají vyjadřovat k procesům EIA a IPPC

Odpověď: Procesy EIA a IPPC probíhají podle zvláštních právních předpisů, podle kterých se k nim dotčené úřady vyjadřují nebo je přímo vyřizují zde uvedené kompetentní příslušné orgány. Pokud se posuzují nebo povolují zdroje a záměry, které mají dopad na ochranu ovzduší, z povahy věci je evidentní, že se k nim vyjadřují orgány ochrany ovzduší, a k tomu přece nemusí být žádné další speciální zmocnění v zákoně o ochraně ovzduší. Zákon č. 100/2001 Sb., rozlišuje příslušné úřady a dotčené správní úřady. Příslušným úřadem je krajský úřad nebo MŽP, které proces EIA vedou. Dotčeným správním úřadem (který se k věci vyjadřuje) je „*správní úřad, který hájí zájmy chráněné zvláštními právními předpisy a jehož územně správní obvod alespoň zčásti tvoří dotčené území, a Česká inspekce životního prostředí*“. Tak to bude podle všech relevantních složkových předpisů bez ohledu na speciální ustanovení v takovém složkovém předpisu o tom, že se k procesům EIA či IPPC daný orgán ochrany životního prostředí vyjadřuje.

Povolení je na zdroj, nebo na celou provozovnu?

Povolení se vydává pro zdroj, viz § 12 odst. 4, ale v případě, že bude povolovat více zdrojů v jedné provozovně, vydává se podle § 40 odst. 1 jedno povolení provozu pro všechny zdroje dohromady. Vždy je přitom potřeba zohlednit to, jak má daný provozovatel definovanou provozovnu. Nejen při umístění a stavbě nových zdrojů, ale i při případném rozšiřování provozovny by všechny stacionární zdroje, které jsou součástí jedné provozovny, měly být upraveny jedním povolením provozu.

Ve vyjádřeních podle starého zákona o ochraně ovzduší (86/2002 Sb.) jsme u příjezdové komunikace, která byla nová, například psali toto: Jde o výstavbu liniového zdroje znečišťování ovzduší, podle § 3 odst. 9 zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší v platném znění se vyžaduje vypracování rozptylové studie. Jenže čistě teoreticky – dnes se asi moc silnice řádově menší pod 15 000 aut za 24 hodin moc stavět nebudou, přesto se může stát, že někdo bude budovat obchvat a může tam být takový provoz, to je pod 15 000 aut za den (ono třeba 14 000 aut je také celkem dost). Co tam tedy budeme psát, když v novém zákoně není žádná zmínka o rozptylové studii pro liniovou stavbu? Není nelogické, že pro větší silnice (tj. nad 15 000 vozidel za den) MŽP bude vydávat závazné stanovisko a pro menší (třeba pro 14 500 vozidel za den) budeme zřejmě psát ve vyjádření – bez připomínek (?). Nebo k tomu máme psát též závazné stanovisko? Lze to tedy chápat jako ostatní zdroj neuvedený v příloze č. 2?

Odpověď:

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší vyžaduje zpracování rozptylové studie k řízení o vydání závazného stanoviska podle § 11 odstavce 1 písm. b) a odst. 2 písm. b) a dále k řízení o změně provozu, při které dochází k navýšení projektovaného výkonu nebo kapacity nebo ke zvýšení emisí, a to u stacionárních zdrojů označených ve sloupci A přílohy č. 2 k tomuto zákonu.

Zákon nedefinuje, co je to liniový zdroj a nestanoví povinnost zpracovávat rozptylové studie pro všechny pozemní komunikace. Pozemní komunikace není a ani podle zákona č. 86/2002 Sb. nebyla stacionárním zdrojem. Závazné stanovisko vydává OÚ ORP pouze ke stacionárním (!) zdrojům neuvedeným v příloze č. 2 k zákonu (§ 11 odst. 3).

V případě, že stavební úřad bude v rámci umístění nebo povolování stavby takovéto komunikace požadovat vyjádření orgánu ochrany ovzduší (ačkoli podle stávající platné úpravy ani podle zákona č. 86/2002 Sb. to nebyl zákonný požadavek takovéto vyjádření vyžadovat), neznamená výše uvedené, že musíte psát bez připomínek (u nevyjmenovaných zdrojů OÚ ORP podle § 11 odst. 3 vydává závazné stanovisko, aniž by se k těmto zdrojům musela zpracovávat rozptylová studie). Do takového

vyjádření je možné uvést požadavky či podmínky z hlediska ochrany ovzduší, které daný orgán ochrany ovzduší k takovéto stavbě považuje za vhodné.

Stavba nových pozemních komunikací je navíc komplexně posuzována z hlediska vlivu na všechny složky životního prostředí v tzv. procesu EIA. Výše uvedené tedy nic nemění na skutečnosti, že orgány ochrany ovzduší se budou i nadále vyjadřovat ke stavbě liniových komunikací, pokud jsou posuzovány v rámci procesu EIA.

U parkovišť jsme psali následující: nejedná se o stacionární zdroj znečišťování ovzduší, tudíž ani o liniový zdroj. Jde o úpravu parkovací plochy, proto bez připomínek. V minulosti jsme neměli velká parkoviště, vždy se jednalo jen o parkoviště malá, třeba u soukromého zemědělce pro jeho vozový park (ale v jeho areálu) anebo o rekonstrukci stávajícího parkoviště u polikliniky. Dnes je všude stavební boom obchodních řetězců a chystají se i u nás. Ovšem my jsme malé město, kde nebude parkoviště větší jak pro 500 aut. Spadají tedy ostatní parkoviště mezi zdroje neuvedené v příloze č. 2 zákona a je třeba psát závazné stanovisko, nebo to lze chápat tak, že parkoviště menší jak pro 500 stání není zdroj znečištění ovzduší?

Odpověď:

Parkoviště nejsou stacionárním zdrojem znečišťování ovzduší a nebyla ani podle zákona č. 86/2002 Sb. Zákon o ochraně ovzduší stanoví, v jakých případech umístění stavby parkovišť a pozemních komunikací se vyjadřuje závazným stanoviskem Ministerstva životního prostředí (viz § 11 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně ovzduší). Krajské úřady ani obecní úřady nevydávají závazná stanoviska k jiným, než stacionárním zdrojům uvedeným v § 11. O tom, jaká výstavba administrativních komplexů bude na území obce prováděna, musí být rozhodováno v souladu s územním plánováním.

Krajský úřad podle zákona dává stanovisko k územnímu plánu a regulačnímu plánu obce v průběhu jeho pořizování (viz § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 201/2012 Sb.). Při vydávání stanoviska vychází krajský úřad z programů zlepšování kvality ovzduší a z úrovně znečištění znečišťujícími látkami, které mají stanoven imisní limit (viz § 12 odst. 1 cit. zákona). V této fázi by se tedy mělo posuzovat, zda územní plán povolí nebo ne výstavbu administrativních budov, parkovišť apod. Pokud byl územní plán takto schválen, a krajský úřad se k tomu v průběhu jeho pořizování nevyjádřil či vyjádřil souhlasně, neumíme si představit, že by krajský úřad následně výstavbu nechtěl dovolit s ohledem na ochranu ovzduší.

Platí i výše uvedené, tedy že v případě, že stavební úřad bude v rámci umístění nebo povolování stavby takovéto komunikace požadovat vyjádření orgánu ochrany ovzduší (ačkoli podle stávající platné úpravy ani podle zákona č. 86/2002 Sb. to nebyl zákonný požadavek takovéto vyjádření vyžadovat), neznamená výše uvedené, že musíte psát bez připomínek (u nevyjmenovaných zdrojů OÚ ORP podle § 11 odst. 3 vydává závazné stanovisko, aniž by se k těmto zdrojům musela zpracovávat rozptylová studie). Do takového vyjádření je možné uvést požadavky či podmínky z hlediska ochrany ovzduší, které daný orgán ochrany ovzduší k takovéto stavbě považuje za vhodné. Konečné slovo má stavební úřad a ten může s ohledem na všechny aspekty (například vyjádření veřejnosti), rozhodnout o tom, zda stavba bude nebo nebude provedena, z jakých důvodů a za jakých podmínek.

Protože se závazná stanoviska mají vydávat i k řízení o vydání kolaudačního souhlasu, znamená to, že stavební úřad nám bude muset dávat o tomto informaci, abychom toto závazné stanovisko mohli k tomu vydat, že?

Odpověď:

Stavební úřad by bez vašeho závazného stanoviska neměl kolaudační souhlas vydat. Závazné stanovisko si obstarává žadatel o vydání kolaudačního souhlasu, pokud by tak neučinil, měl by se na Vás stavební úřad obrátit.

Máme jako ORP vydat závazné stanovisko pro účely vydání kolaudačního souhlasu, když už jsme se v dané věci vyjadřovali v předchozím stavebním řízení?

Odpověď: Zákon o ochraně ovzduší v § 11 odst. 3 stanoví, že se závazné stanovisko vydává jak v případě stavebního řízení, tak k řízení o vydání kolaudačního souhlasu. V obou případech byste měli být o vydání závazného stanoviska požádáni. V některých případech se může stát, že se podmínky u konkrétního zdroje v mezidobí změnilo, takže je na místě, aby orgán ochrany ovzduší před vydáním kolaudačního souhlasu posoudil všechny okolnosti a případné změny, ke kterým došlo od vydání stavebního rozhodnutí a z hlediska ochrany ovzduší se k tomu opět vyjádřil.

Jak se postavit nově k původně spalovacím zdrojům - tzv. technologicky ohřev z kategorie středního zdroje v návaznosti na nový zákon o ovzduší a to zejména z pohledu povinnosti a měření emise, když jejich příkon je < 300 kW a když je jejich příkon >300 kW?

Odpověď: Rozhodujícím kritériem je charakter procesního ohřevu: přímý, nepřímý. V případě nepřímého procesního ohřevu se postupuje jako u spalovacích zdrojů, v případě přímých ohřevů je povinnost a četnost měření dána stanovením emisního limitu příslušné znečišťující látky a jmenovitým či projektovaným výkonem či kapacitou. Toto bude uvedeno ve vyhlášce s odkazy na kódová čísla jednotlivých technologií.

Jaké jsou nové povinnosti spalovacích zdrojů (původně malé zdroje) na tuhá, kapalná a plynná paliva a to z pohledu provádění měření tzv. spalinových cest autorizovaným kominíkem (to se provádělo 1 x 2 roky)?

Odpověď: Nový zákon o ochraně ovzduší již nepočítá s pravidelnými kontrolami spalinových cest spojených s činností kominíků. Tyto kontroly již vyžadovány nejsou a autorizace kominíků byly v tomto ohledu zrušeny. Nadále ale platí, že se výkon kominické činnosti provádí podle jiných právních předpisů, například v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu nebo Ministerstva vnitra (viz například nařízení vlády č. 91/2010 Sb., o podmínkách požární bezpečnosti při provozu kominů, kouřovodů a spotřebičů paliv).

Původně tzv. malé zdroje mají specifické povinnosti uvedené v § 17, například v odstavci 1 písm. g) a h) nového zákona o ochraně ovzduší (pravidelné kontroly technického stavu a splnění minimálních emisních požadavků na zdroje).

Jak postupovat dle nového zákona u zdroje - chov prasat (původně střední nebo velké zdroje) - z pohledu nového zákona o ovzduší? Jaké jsou povinnosti provozovatele? Je povinnost takovýto zdroj - chov prasat - ohlašovat prostř. ISPOP?

Odpověď: Podle nového zákona o ochraně ovzduší je vyjmenovaným zdrojem ovzduší chov hospodářských zvířat, jestliže celkové roční emise amoniaku, vypočtené z projektované kapacity ustájení všech druhů chovaných zvířat a emisních faktorů, je 5 t a více. Emisní faktory budou zveřejněny ve věstníku MŽP a předpokládá se, že budou zachovány, tak jak byly uvedeny v nařízení vlády č. 615/2006 Sb. Zdroje, jejichž celkové roční emise činní 5t a více mají povinnost vést provozní řád (obdobu plánu zavedení zásad správné zemědělské praxe, dále jen PZZSZP). Na základě ustanovení § 41 odst. 7 zákona č. 201/2012 Sb., jsou PZZSZP zpracované podle starého zákona o ochraně ovzduší, které byly ke dni nabytí účinnosti nového zákona platné, považovány za provozní řády.

Provozovatel zemědělského zdroje (viz výše) je povinen provozovat stacionární zdroj pouze na základě a v souladu s povolením provozu. Vedení provozní evidence a ohlašovací povinnosti (ISPOP) se na výše uvedené zdroje nevztahuje.

Jak ovlivní nový zákon o ovzduší tzv. čerpací stanice na naftu, které má většina zemědělských firem na pozemku a využívá je pro vlastní zemědělskou techniku (neveřejné cer. stanice pouze na naftu)?

Odpověď: Samotné čerpací stanice na naftu byly již dle nařízení vlády č. 615/2006 Sb., nevyjmenovaným zdrojem. Dle nového zákona o ochraně ovzduší nedochází k žádné změně a jedná se také o nevyjmenované zdroje znečišťování ovzduší. Pouze v případě, že by celkové roční emise těkavých organických látek (VOC) přesáhly množství 1t, jednalo by se o zdroj vyjmenovaný dle přílohy č. 2 zákona a vztahovaly by se na něj povinnosti dané tímto zákonem (§ 17 odst. 1, 3, případně další). Předpokládáme, že zemědělské čerpací stanice na naftu nebudou významným zdrojem znečišťování ovzduší a bude se převážně jednat o zdroje nevyjmenované, jejichž obecné povinnosti jsou stanovené v § 17 odst. 1) zákona.

Jaké povinnosti ukládá nový zákon o ovzduší veřejným čerpacím stanicím - nafta, benziny, zemní plyn...? Je povinnost měřit emise u čerpacích stanic?

Odpověď: Benzinové ČS PHM jsou zdroje uvedené v příloze č. 2 zákona pod bodem 10.2. Povinnosti se vzhledem k předchozí legislativě nemění – musí plnit požadavky dle § 17 odst. 1 a 3 zákona, tedy například musí mít povolení k provozu, vést provozní evidenci, ohlašovat souhrnnou provozní evidenci, zpracovat provozní řád, dodržovat technické podmínky provozu dle vyhlášky; měření emisí se neprovádí.

Naftové ČS PHM a stanice na LPG – povinnosti se vzhledem k předchozí legislativě nemění – jedná se o zdroje nevyjmenované v příloze č. 2 k zákonu, dodržují povinnosti dle § 17 odst. 1 zákona, nevydává se pro ně povolení k provozu, neoznamují se, kontrolu provádí obecní úřady obcí s rozšířenou působností a Česká inspekce životního prostředí.